

Verlag Kick-off bijeenkomst Academische Werkplaats Transformatie Jeugd Friesland 14 januari 2016

1. Opening

Met een opkomst van zo'n 45 betrokkenen is de Kick-off bijeenkomst van de Academische Werkplaats Transformatie Jeugd (AWTJF) meteen geslaagd. Partijen ontmoeten elkaar tijdens deze middag en gaan in gesprek; een belangrijk doel van deze bijeenkomst.

2. Inleiding

Jeroen van Oijen, bestuurder Jeugdhulp Friesland, geeft een korte toelichting op de Academische Werkplaats. Hij benadrukt dat de Academische Werkplaats van alle betrokken partijen is en niet alleen van Jeugdhulp Friesland. Juist deze samenwerking is de belangrijkste pijler onder de Academische Werkplaats.

Het over de Academische Werkplaats verschenen [filmpje](#) van ZonMW, geeft een goed beeld van waar de Werkplaats voor staat en wat het betekent voor de betrokken partijen.

Alona Labun, projectleider, en Anja Holwerda, senior onderzoeker van de Academische Werkplaats, worden geïntroduceerd. Ook worden de gezichten van het begeleidingsteam voorgesteld: Daniëlle Jansen (UMCG), Liesbet Heyse (Sociologie Rijksuniversiteit Groningen), Janneke Metselaar (NHL), René van der Most (Zorginnovatieforum), Rommy Schaap (Stenden) en Marike Serra (Accare). Jan Bleeker (GGD), die ook in het begeleidingsteam zit, kan vandaag in verband met familieomstandigheden niet aanwezig zijn.

3. Academische Werkplaats Transformatie Jeugd Friesland

Alona Labun, coördinator / projectleider AWTJF, geeft een inhoudelijke introductie van de Academische Werkplaats en benoemt de deelnemers, de structuur, de doelstellingen en speerpunten. Daarnaast geeft zij een voorbeeld van een praktische uitwerking binnen de AWTJF en de beoogde opbrengsten. Zie de bijlage voor de presentatie.

4. Uitkomsten interactieve discussie

Tijdens de daarop volgende interactieve sessie wordt in gemengde groepen met verschillende disciplines (cliënt, professional, beleid, onderwijs/opleidingen, e.d.) gediscussieerd over de top 3 organisatie-overstijgende uitdagingen/vraagstukken in de zorg voor jeugd op dit moment en de verwachtingen die men heeft van onderzoek en samenwerking binnen de Academische Werkplaats.

De volgende punten komen in de terugrapportage vanuit de groepen naar voren:

Organisatie-overstijgende uitdagingen en vraagstukken:

- a. Samenwerking tussen alle partijen (2x) en met name de betrokkenheid van cliënten vormgeven en de erkenning van ieders expertise en het samenbrengen daarvan;
- b. Spanning tussen eigen belang en overstijgend belang;
- c. De samenwerking tussen en aansluiting van preventie en specialistische zorg (2x): hoe versterk je de preventiefunctie en wanneer zet je specialistische zorg in? Hoe schakel je samen op en af, of hoe schakel je 'naast'? Hoe kom je tot maatwerk (combinaties van zorg) en zorg je ervoor dat professionals van elkaars werk op de hoogte zijn? Daarvoor is het noodzakelijk dat organisatiegrenzen ondergeschikt zijn aan de zorg. Als professionals elkaar kennen gaat dit goed, maar het is van belang verbindingen te leggen, die niet afhankelijk zijn van persoonlijke contacten;
- d. Het is een uitdaging om te zorgen voor een echte kanteling: van transitie naar transformatie (3x). Het gaat niet alleen om verplaatsing van bestaande werkwijzen van specialistische zorg naar wijkteams, maar om echt anders werken op het gebied van cliëntparticipatie, het vroegtijdig betrekken van het netwerk en systeemgericht werken, ook op scholen. Anders leren denken, niet alleen door professionals maar ook door burens, kennissen, scholen en andere instellingen waar kinderen komen en gezien worden, zoals sportverenigingen of muziekverenigingen. Het gaat om een verandering in maatschappijvisie (it takes a village to raise a child). Hoe zorg je ervoor dat burens of andere omgevingsfactoren zich betrokken gaan voelen en dingen (durven) aankaarten?
- e. Inzetten op / aandacht voor preventie (3x), zodat problematiek wordt voorkomen (en zwaardere zorg niet nodig is). Jeugdteams komen nu pas in beeld als er een probleem is, als zij eerder worden betrokken kunnen problemen wellicht worden voorkomen;
- f. Blijvend best bewezen zorg bieden (bijvoorbeeld FACT, MOD);
- g. Het thema jeugd is onbekend voor de gemeente en het is van belang dat de bestaande aanwezige kennis niet verloren gaat, maar wordt meegenomen in de transitie (verbinding en ontsluiting bestaande kennis) (3x);
- h. Kennisoverdracht: vragen vanuit gemeente over inzet van specifieke deskundigheid in het voorveld objectiever beantwoorden dan nu gebeurt;
- i. Vraaggericht – regie bij de cliënt / cliënt is eigenaar van eigen dossier (zie ook NJi app), samen één plan;
- j. Snelle integrale hulp;
- k. Aansluiten bij de belevingswereld van jongeren, bijvoorbeeld in het gebruik van social media;
- l. Bezuinigingen in de zorg (saneren) vraagt ook om zaken te stoppen, waarbij het van belang is dat geen jongeren/burgers tussen wal en schip terecht komen;
- m. Het bereiken van jongeren in het middelbaar onderwijs (VO en MBO). Nu zijn er veelal geografisch ingedeelde wijkteams terwijl scholieren op school zitten in andere gemeenten of wijken dan waar zij wonen. Er zijn zo'n 60.000 scholieren die niet wonen in de 'vindplaats'. Hoe kan er voor gezorgd worden dat systemen matchen en de verschillen tussen regio's kunnen worden overbrugd en deze jongeren niet uit het oog worden verloren?
- n. Het in kaart brengen/in beeld krijgen van de daadwerkelijke problematiek en de achterliggende oorzaken/problematiek;
- o. 'Vorming': aandacht voor waarden, normen en educatie;
- p. Blijvend handelingsverlegenheid van professionals oplossen.

Specifieke suggesties voor de dialoogtafels:

- a. Ook selectie van niet-complexe casuïstiek voor dialoogtafels, alle complexe zaken zijn immers ooit begonnen als niet complex;
- b. Het volgen van casuïstiek (bijvoorbeeld 'at random');
- c. De toon van de dialoogtafels moet vertrouwen uitstralen en deelname van professionals faciliteren;
- d. Het in kaart brengen van bestaande overlegvormen (zodat hierbij zo mogelijk kan worden aangesloten).

Verwachtingen AWTJF

- a. Ruimte voor experimenteren (3x) (bijvoorbeeld organisatie van de inkoop) / durf / spannende oplossingen;
- b. Betrekken bedrijfsvoering van organisaties voor uitvoerbaarheid;
- c. Vermindering van administratieve rompslomp;
- d. Vertrouwen in elkaar en aandacht voor elkaars belangen en elkaar beter vinden;
- e. Ontschotten door gunnen;
- f. Samenhang en overzicht creëren van zaken die al gebeuren;
- g. Inspiratie voor de praktijk (platform bieden): verzamelen van best practices / goede voorbeelden / goede ideeën (ook leren van zaken die goed gaan, niet alleen van zaken die fout gaan);
- h. Overbruggen kloof tussen kennis, beleid en praktijk;
- i. Samenwerking rondom het kind (kind centraal);
- j. Vertrouwen bij ouders en jeugdigen dat het beste wordt geboden;
- k. Verschuiving van rechtmatig naar doelmatig;
- l. Successen boeken met AWTJF door continuïteit, duurzaamheid en (willen) blijven leren;
- m. Aandacht voor communicatie: hoe bereik je verschillende/bepaalde groepen mensen?
- n. Praktische handvaten;
- o. Flexibele onderzoekscontext en het onderzoeksobject (praktisch) volgen.

Overige punten, die aan de orde zijn gesteld in de groepen:

- Vluchtelingenproblematiek;
- Er is behoefte aan een duidelijker onderscheid tussen onderwijs (basis, middelbaar, MBO) en opleidingen voor professionals (HBO), omdat in het onderwijs de 'vindplaatsen' van cliënten zijn (= uiteindelijke doelgroep) en niet persé in de opleidingen.

5. **Toelichting belang en kracht van de Academische Werkplaats door Marieke Koppenaal, accountmanager Noordelijke provincies vanuit Ministerie VWS.**

Marieke Koppenaal geeft aan dat het Ministerie veel belang hecht aan Academische Werkplaatsen. Zij hoort regelmatig dat zaken niet kunnen (wettelijk gezien), maar vaak blijkt dat mee te vallen en ligt het aan lokale/regionale zelf opgelegde regels door partijen en/of instanties. Als partijen tegen zaken aanlopen die niet lijken te kunnen, kan daarvoor contact opgenomen worden met Marieke Koppenaal.

6. **Afsluiting:** de bijeenkomst wordt afgesloten met een borrel.

Contact:

Academische Werkplaats Transformatie Jeugd Friesland

Alona Labun, coördinator/projectleider AWTJF, labun.a@jeugdhulpfriesland.nl

Anja Holwerda, senior onderzoeker AWTJF, holwerda.a@jeugdhulpfriesland.nl